

Ramazan İman ve Adamlık Etme Ayıdır

Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun; Kurân-ı Kerim'de "مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رَجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا" **"Gece gündüz, açık gizli, mallarını sarf edenlerin mükafatlarını Rab'leri verecektir. Onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir"** buyurmuştur. Şehadet ederiz ki bir tek Allah'tan başka ilah yoktur, O'nun ortağı da yoktur. Yine şehadet ederiz ki Muhammed Allah'ın kulu ve elçisidir. Salât ve selam Peygamberimiz Muhammed (s.a.v) üzerine, ailesi ve ashâb'ının üzerine olsun.

Allah'a iman etmek, Allah'ın kullarına verdiği büyük nimetlerdendir. Yüce Allah: **"Fakat Allah size imanı sevdirmiş ve onu gönüllerinize sindirmiştir. İnkârcılığı, yoldan çıkmayı ve baş kaldırmayı da size çirkin göstermiştir. İşte doğru yolda olanlar bunlardır. Bu, Allah'tan bir lütuf ve nimettir. Allah bilendir, hakîmdir"** buyurmuştur. Ramazan ayının gerçek iman ayı olduğuna dair şüphe yoktur, bu nedenle, Kur'an-ı Kerim'deki oruç ayetleri iman edenlere seslenmekle başladı. Allah Teâlâ **"Ey İman edenler! Oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, Allah'a karşı gelmekten sakınasınız diye, size sayılı günlerde farz kılındı"** buyurmuştur.

Gerçek iman, Allah tarafından gelen her şeye inanmak ve buna göre davranmaktır. Bu konuda meşhur bir hadiste, Peygamberimiz (s.a.v), Cebrail ile konuşmuş, kendisine "İman nedir?" diye sorduğunda Resûlullah (s.a.v), şöyle cevap vermiştir: **"İman; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, hayriyle şerriyle kadere inanmaktır"**. İman dil ile ifade edilecek bir söz değil ama o, kalpte yer eden ve davranışların doğruladığı şeydir. Allah Teâlâ **"İman edenler ancak, o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman kalpleri titrer, ayetleri okunduğu zaman bu onların imanlarını artırır. Ve Rablerine güvenirlere; namaz kılarlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan yerli yerince sarf ederler. İşte gerçekten inanmış olanlar bunlardır"** buyurmuştur. Peygamber efendimiz: **"Müslüman, elinden ve dilinden Müslümanların zarar görmediği kimsedir. Mümin de halkın can ve malları konusunda kendinden emin olduğu kişidir"** buyurmuştur.

Kim kötü ahlakıyla ve davranışıyla, Allah'ın emirlerinden ve onun yasaklarından saparsa iman yolundan da sapar. Resûlullah **"Zina eden kişi zina ettiği sıra, mümin olduğu halde zina etmez. Hırsızlık yapan kişi hırsızlık ettiği sıra, mümin olduğu halde hırsızlık etmez, içki içen kişi içki içtiği sıra, mümin olduğu halde içki içmez"** buyurmuştur.

Peygamber efendimiz komşusuna zarar veren ya da bildiği halde komşusu açken tok yatan kişinin tam iman etmediğini belirtmiştir. Ayrıca iman, amel etmeyi gerektirir. Bu bağlamda, Resûlullah *“Vallahi iman etmiş olmaz. Vallahi iman etmiş olmaz. Vallahi iman etmiş olmaz”* dediğinde, Sahâbîler, kim iman etmiş olmaz, yâ Resûlallah? diye sordular. Efendimiz *“Yapacağı fenalıklardan komşusu güven içinde olmayan kimse!”* buyurdu. Diğer bir hadiste *“Bildiği halde komşusu açken tok yatan kişi bana iman etmemiştir”*.

Gerçek iman, kişiyi başkalarının haklarına ve kendilerine saldırmaktan korur ve kişinin gönlünü nefret, kıskançlık, bencillik, kin, ihanet ve yolsuzluktan arındırır. Gerçek iman, kişinin ahlakını düzeltir ki onun davranışları, hayattaki diğer hareketleri ve Allah'ın tüm yaratıklarıyla muamelesi üzerindeki etkisi görünür. İnsana, hayvana ve cansıza merhamet olsun diye ve Allah'ın rızasını kazanmak için imana tutunmak lazım. Allah Teâlâ *“Onlar içleri çektiği halde, yiyeceği yoksula, öksüze ve esire yedirirler. Biz sizi ancak Allah rızası için doyuruyoruz, bir karşılık ve teşekkür beklemiyoruz”* buyurmuştur.

İman, kökü sağlam, dalları göğe doğru olan, kökleri güçlü olduğu sürece Rabbinin izniyle her zaman meyve veren bir ağaca benzer. Gerçek oruç bu imandan kaynaklanır, ruha huzur ve güven yerleştirir ve Allah'ın rızasını kazandırır. Geçek oruç tutan yalan söylemez, zira oruç ile yalan bir arada olmaz. Oruç açıkça değil de gizlice Allah'ın rızasının en yüksek derecelerine dayanır, kul ile Rabbi arasında bir sırdır. Yalan ise nifakın en belirgin belirtisidir. Bu nedenle, gerçek oruç yalana tam bir şekilde aykırı olup ikisi hiçbir zaman bir araya gelmez. Kişi ya oruçlu olur ya yalancıdır. Bu bağlamda Peygamberimiz *“Kim yalan söylemeyi ve yalanla iş görmeyi terk etmezse, Allah'ın, onun yemesini ve içmesini bırakmasına (oruç tutmasına) ihtiyacı yoktur”* buyurmuştur. Bir gün Peygamberimize sorulmuş: “Mümin korkak olur mu?” Peygamberimiz *“olabilir”* diye cevap vermiş. Sonra “Mümin cimri olur mu?” diye sorulunca, Peygamberimiz: *“olabilir”* buyurmuş. Sonra da “Mümin yalancı olur mu?” denilince, Peygamberimiz *“Hayır, olamaz”* buyurmuştur.

Allah'a iman etmenin bir tadı vardır ki ancak kalpleri imanla dolu insanlar tadacaktır. Peygamberimiz *“İmanın tadını Rab olarak Allah'a, din olarak İslam'a, peygamber olarak Muhammed'e razı olan kimse tatmıştır”* buyurmuştur. Başka hadis-i şerifte *“Üç haslet vardır, bunlar kimde bulunursa, o, imanın tadını duyar: Allah'ı ve Resulünü her şeyden ve herkesten daha çok sevmek; bir kulu sırf Allah rızası için sevmek; Allah, imansızlıktan kurtarıp İslâm'ı nasip ettikten sonra tekrar inançsızlığa düşmekten, ateşe atılmaktan korktuğu gibi korkmak”* buyurmaktadır.

İman ve güzel ahlak birbirine bağlıdır. Resûlullah *“Müminlerin iman bakımından en olgun olanları, ahlâkı en güzel ve mülayim olanlardır. Onlar*

insanlara ısınırlar, insanlar da onlara ısınırlar. Başkalarına ısınmayan ve kendilerine ısınılmayan kimsede hayır yoktur” buyurmuştur. İman nur ve ibadet de nurdur. Kim imanın tadını ve ibadet zevkini alırsa, sadece hoşgörü, kolaylık ve iyi muameleyi bilecektir. Bu yüzden mümin kişi insanlara kibirli ya da asık suratlı olmaz, kötülük karşısında kötülük yapmaz ama affeder ve bağışlar. Bunun için Peygamber Efendimiz *“Biriniz oruç tuttuğu gün kötü söz söylemesin ve kavga etmesin. Şayet biri kendisine söver ya da çatarsa: ‘Ben oruçluyum’ desin”* buyurmuştur. Akıllı insan kendi ibadetiyle cennete giremeyeceğini ve ancak kendi ahlakıyla ve insanlarla iyi davranışıyla cennete girebileceğini bilmelidir. Bu anlamda Hz. Peygamber *“Sizden önce yaşayanlardan biri ölünce hesaba çekildi. Terazide girecek hiçbir hayrı yoktu. Ancak zengindi, insanlara karışır, borç verir, hizmetçisine de: Darda olanların borçlarını bağışlamalarını emrederdi. Allah Teâlâ de onun hakkında şöyle buyurdu: “Biz bağışlanmaya ondan daha lâyıkız; onu bağışlayın”* diye emretti” buyurmuştur.

Şunu vurguluyoruz: gerçek iman, Allah’ın kul kalbine attığı bir ışıktır. Bu ışık; kula bilgelik ve kesinliği miras bırakır ve Allah’ın ışığıyla görmesini de sağlar. Enes bin Malik’ten rivayet edildiği gibi, Hz. Peygamber bir gün çıkıp yolda Ensar’dan Haris b. Numan adlı bir genç ile karşılaştı. Peygamber ona *“nasıl sabahladın ey Haris”* diye sordu. Harise *“gerçek bir mümin olarak sabahladım”* der. Resûlullah *“her hakkın bir hakikati vardır senin imanının hakikati nedir”* deyince, Haris *“gündüz susuz gece uykusuz kalarak dünyadan vazgeçtim, sanki Allah’ın arşını, cennetlik ve cehennemlikleri gördüm”* diye cevap vermiştir. Hz. Peygamber de ona *“doğru yaptın, sen Allah’ın kalbini nurlandırdığı bir kulsun”* buyurmuştur.

İmanın her müminin dikkat etmesi gereken çok şubeleri vardır. Peygamber Efendimiz *“İman yetmiş küsur diğer hadiste altmış küsur şubedir en üstünü “La ilahe illallah” sözü, en aşağısı ise insanlara zarar veren şeyleri yoldan kaldırmaktır, haya da imandan bir şubedir”* buyurmuştur. Bir adam da el-Hasen el-Basri’ye şöyle sormuş: *“sen mümin misin?”*. O da şu cevabı vermiş: İman iki türlüdür. Eğer sen bana Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, cennete, cehenneme, öldükten sonra dirilişe ve hesaba imanı soruyor isen, ben bunlara iman eden bir kimseyim. Yok eğer Yüce Allah’ın: ***“Müminler ancak, o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman kalpleri titrer, ayetleri okunduğu zaman bu onların imanlarını artırır. Ve Rablerine güvenirlir; namaz kılarlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan yerli yerince sarf ederler. İşte onlar gerçek müminlerin ta kendileridir”*** buyurması hakkında soruyorsan, Allah’a yemin ederim ki, ben onlardan mıyım, değil miyim? Bilemiyorum.

Gerçek iman, sahibine güven ve huzur verir. Yüce Allah şöyle buyurur: ***“Kadın, erkek, inanmış olarak kim iyi iş işlerse, ona hoş bir hayat***

yaşatacağız". Yine de şöyle buyurur: **"Onlar, iman edenler ve kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşanlardır. Biliniz ki, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur"**. Bu hususta da şair şöyle der:

Eğer iman kaybedilirse, din yaşamamış kişi ne huzur ne hayat bulur.
Dinsiz bir hayata razı olan, faniliği hayatına yakınlaştırır.

Bu sözlerden sonra kendim ve sizin için Yüce Allah'tan bağışlanmayı dilerim.

* * *

Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun. İnsanların Efendisi son peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v) ehli ve ashabının hepsine salât ve selam olsun.

Aziz Müminler:

Ramazan, iman ayıdır, aynı zamanda güçlü bir adam yapma ayıdır. Halbuki oruç, gerçek adamları gösteren pratik bir okuldur. Şair Ahmed Şevki şöyle demiştir: "Oruç; Yüzeysel bakıldığında karnı aç bırakmak, deruni bir bakış açısıyla karnı aç bırakarak kalbi doyurmak, açlıkla bir terbiyedir, Allah'a itaat ve boyun eğmektir. Her farzın bir hikmeti vardır. Bu hükmün içi rahmet doludur, oruç nefsi sabır kafesinde tutmak, aşk semasında ruha tutunmaktır. Merhameti uyandırır, sadaka vermeyi teşvik eder, kibri kırar, sabrı öğretir ve hayırseverliğe alıştıırır. Tok olmaya alışan kişi aç kalırsa ve nimet içinde bulunan kişi mahrum bırakılsa, o zaman mahrumiyetin nasıl olduğu ve acısı nasıl çekileceği bilinir".

Kur'an-ı Kerim'i düşünen kişi, adamlığın, Allah'a verilen ahdi değiştirmeden yerine getirmek gibi özelliklere sahip olanlar haricinde kimseye verilmemiş bir tanım olduğunu anlar. Allah Teâlâ **"İman edelerden, Allah'a verdiği ahdi yerine getiren adamlar vardır. Kimi, bu uğurda canını vermiş, kimi de beklemektedir. Ahdlerini hiç değiştirmemişlerdir"** buyurmuştur. Gerçek adamlar; Allah yolunda canlarını ve mallarını satanlardır. Allah Teâlâ **"Allah şüphesiz, Allah yolunda savaşıp, öldüren ve öldürülen müminlerin canlarını ve mallarını Tevrat, İncil ve Kuran'da söz verilmiş bir hak olarak cennete karşılık satın almıştır. Verdiği sözü Allah'tan daha çok tutan kim vardır? Öyleyse, yaptığınız alışverişe sevinin; bu büyük başarıdır"** buyurmuştur.

Ramazan, karakterin inşası ve güçlü bir adam yapımında en önemli iki etken olan camileri imar etme ve gece namazına kalkma ayıdır. Yüce Allah, Hz. Peygamber'e hitap ederek **"Ey örtünüp bürünen (Resulüm)! Birazı hariç, geceleri kalk namaz kıl. Gecenin yarısını kıl. Yahut bunu biraz azalt. Ya da bunu çoğalt ve Kur'an'ı tane tane oku. Doğrusu biz sana (taşınması) ağır**

bir söz vahyedeceğiz. Şüphesiz, gece kalkışı daha tesirli ve o zaman okumak daha elverişlidir” buyurmuştur. Yine de ***“Allah'ın yüksek tutulmasına ve içlerinde adının anılmasına izin verdiği evlerde, insanlar sabah akşam O'nu tesbih ederler. Bunları ne ticaret ne de alışveriş Allah'ı anmaktan, namaz kılmaktan, zekât vermekten alıkoyar. Bunlar, gönüllerin ve gözlerin döneceği günden korkarlar***” buyurmuştur. Cennet halkını tarif ederek Allah Teâlâ ***“Onlar, geceleri az uyuyanlardı. Seher vakitlerinde başışlanma dilerlerdi”*** buyurmuştur. Başka ayette ***“vücutlarını yataklardan uzak tutup korkarak ve umarak Rablerine yalvaranlar ve verdiğimiz rızıklardan sarf edenler inanır. Yaptıklarına karşılık onlar için saklanan müjdeyi kimse bilmez”*** buyurmuştur.

Peygamber Efendimizi örnek alarak Ramazan'ın özellikle son on gününde gece namazına kalkmak dikkat etmemiz gereken şeylerdendir. Hz. Aişe'den şöyle rivayet edilmiştir: “Ramazan ayının son on günü girdiğinde Resûlullah geceleri ihyâ eder ve ev halkını uyandırır”. Başka bir rivayette “ibadete soyunur ve eşleriyle ilişkiyi keserdi”. Hz. Aişe'nin de başka rivayetine göre “Resûlullah, Ramazan'da diğer aylardan daha fazla (kulluk yapmaya) çalışırdı. Ramazan'ın son on gününde de Ramazan'ın öteki günlerinden daha fazla ibadet ederdi”.

Ramazan, nefsin arzularının karşısına çıkmayı ve aşırı arzuları dizginlemeyi öğretir. Oruç nefsimizi huzura, disipline, iyi davranmaya, insan davranışlarını yöneten ahlaki değerleri benimsemeye alıştıırır. Tüm bunlar insanın kendisi, toplumu, vatani ve milleti için bütün iyiliklerin vesilesidir. Dolayısıyla toplumun istikrarı ve ilerleyişine iyi şekilde yansiyacak ve herkes arasında sevgi, şefkat, merhamet ve halkların gelişmesini destekleyen diğer asil anlamların ruhunu yayacaktır.

O halde bu mübarek günler içinde Allah'ın merhametinden yoksun kalmamak için zikir, dua, Kur'ân okumak ve bizi Allah'a yaklaştıracak her şeyi yapmak için özen göstermek yoluyla bu mübarek günlerden faydalanmalıyız. Peygamber Efendimiz: ***“Muhakkak ki, Rabbinizin bazı zaman dilimlerinde rahmet esintileri vardır, rahmet rüzgârları eser. Siz o rahmet esintilerine yönelerek hayrı elde etmeye çalışın, hayra talip olun. Umulur ki, o rahmetten birinize bir esinti eser de bir daha bedbaht olmaz”*** demiştir.

Ey Rabbimiz! Yaptığımızı kabul buyur. Şüphesiz ki, Sen hem işitir hem bilirsin ve tevbemizi kabul buyur, çünkü tevbeleri daima kabul eden, merhametli olan ancak Sensin.

* * *